

LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖ TARYBA

NEEILINIO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-09-03 Nr. TTP-10

Vilnius

Posėdis įvyko 2021-09-03.

Posėdžio pirmininkė Inga Ruginienė

Posėdžio sekretorė Valda Pranckuvienė

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Alminas Mačiulis – Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Vytautas Šilinskas – Socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Vita Baliukevičienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vedėja, Aušra Putk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio dialogo skyriaus vedėja, Gediminas Norkūnas – finansų viceministras, Osvaldas Šmitas – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos plėtros departamento direktorius.

Profesinių sąjungų atstovai: Kristina Krupavičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė, Inga Ruginienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos pirmininkė, Aleksandras Posochovas – Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas, Ričardas Garuolis – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ generalinis sekretorius, Rimtautas Ramanauskas – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas, Rūta Andriuškevičienė – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ komiteto narė, Irena Petraitiene – Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjungos pirmininkė.

Darbdavių organizacijų atstovai: Rūta Skyrienė – asociacijos „Investors' Forum“ vykdomoji direktorė, Emilis Ruželė – asociacijos „Investors' Forum“ Politikos ir korporatyvinių reikalų vadovas, Kristina Nemaniūtė-Gagė – Lietuvos verslo konfederacijos viceprezidentė, Ričardas Sartatavičius – Lietuvos pramonininkų konfederacijos generalinis direktorius, Sigitas Gailiūnas – Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas, Evalda Šiškauskienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentė, Aurelija Gabrielė Maldutyte – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė, Aušra Žliobaitė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus vedėja, Danas Arlauskas – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidentas.

Kiti asmenys: Daiva Buivydaite-Garbštienė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės patarėja, Ieva Valeškaitė – ekonomikos ir inovacijų viceministrė, Eglė Radišauskienė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė, Vilius Kriaučiūnas – Lietuvos verslo konfederacijos politikos patarėjas, Eigilė Čygaitė-Elzbergienė – Lietuvos pramonininkų konfederacijos ekspertė, Povilas Drižas – Tarptautinio transporto ir logistikos aljanso generalinis sekretorius, Evelina Šilinytė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos teisininkė, Aurelijus Dabušinskas – Lietuvos banko atstovas, Kotryna Tamoševičienė – Lietuvos banko atstovė, Jurga Žemaitienė – Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacijos pirmininkės pavaduotoja, Raimundas Velička – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos politikos skyriaus vedėjas, Vytautas Kirkickas – Lietuvos profsąjungų lygos jaunimo organizacijos pirmininkas, Ramunė Motiejūnaitė-Pekkinen – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos viešųjų ryšių specialistė, Vanda Dudienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė, Viktorija Trachimovič – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė, Agnė Nakčerienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja, Kamilija Linkutė – Lietuvos verslo konfederacijos komunikacijos vadovė, Jurgita Šimelevičienė – 15 min Verslo skyriaus redaktorė, Vaida Kalinkaitė-Matuliuskienė – portalo LRT.lt verslo aktualijų žurnalistė, Donatas Brimeris – tv3 žurnalistas, Edgaras Savickas – DELFI.lt

verslo žurnalistas, Erika Alonderytė – Delfi žurnalistė, Martynas Žilionis – tv3.lt verslo naujienų redaktorius, Stasys Gudavičius – „Verslo žinių“ politikos ir aktualijų apžvalgininkas

Darbotvarkė:

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

1. SVARSTYTA. Dėl minimalios mėnesinės algos dydžio 2022 metais.

Inga Ruginienė informavo, kad Trišalės tarybos pirmininkės Dalios Jakutavičės įgaliojimu ji, Inga Ruginienė, pirmininkaus neeiliniam rugsėjo 3 d. Trišalės tarybos posėdžiui. Atkreipė dėmesį, kad posėdis yra suorganizuotas dėl vieno klausimo, kurio iniciatoriai yra Vyriausybės šalies atstovai.

Vytautas Šilinskas, pristatydamas skaidres priminė, kad MMA klausimas Trišalėje taryboje jau buvo svarstytas birželio mėnesį, atsižvelgiant į kovo mėnesį sudarytas Finansų ministerijos prognozes. Tačiau, pasak viceministro, atsižvelgus į atnaujintas Finansų ministerijos prognozes, kurios rodo pagerėjimą ir remiantis ta pačia sutarta Trišalėje taryboje formule, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija siūlo Vyriausybei nuo 2022 metų pradžios MMA didinti daugiau nei buvo siūlyta (703 eurų dydis). Jis pristatė, kad MMA didinti yra siūloma iki 730 eurų ir pasiūlė sutarti dėl šio dydžio. Jis kalbėjo apie teigiamą tokio padidinimo poveikį, sakydamas, kad: tai būtų didžiausias absoliutus padidėjimas (88 eurai) per nepriklausomos Lietuvos istoriją; didėtų pajamos mažiausiai uždirbantiems, o Lietuvos banko skaičiavimu, tai turėtų teigiamos įtakos ir vidutiniam darbo užmokesčiui; kai buvo žymūs padidėjimai, būdavo teigiamas poveikis ekonomikai; MMA didinimas gali mažinti nedarbą; skatintų darbdavius toliau didinti produktyvumą; bendrai skatintų ekonomiką, nes tai būtų aktualu regionams, kur ir yra daugiau uždirbančių MMA. Viceministras taip pat atkreipė dėmesį, kad deramasi ir dėl viešojo sektoriaus darbuotojų atlyginimų didinimo. Jis pateikė informaciją, kad Latvijoje MMA į rankas yra 500 eurų, Estijoje – 518 eurų, taip pat pateikė Baltarusijos ir Rusijos MMA dydžius.

Ričardas Sartatavičius pristatė darbdavių organizacijų – Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos darbdavių konfederacijos, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų bendrą nuomonę sakydamas, kad Vyriausybė negerbia socialinių partnerių. Jis atkreipė dėmesį, kad diskusijos dėl MMA Trišalėje taryboje vyko birželio mėnesį, buvo išsakytos pozicijos, netgi buvo siūlymas keisti skaičiavimo formulę, atsižvelgiant į tam tikrus kriterijus, tačiau buvo atsakyta, kad atsižvelgiant į Lietuvos banko skaičiavimus ir remiantis Finansų ministerijos prognozėmis, nustatyta 703 eurų MMA suma, o dabar staiga išgirstama 730 eurų suma, nepaaiškinant, kodėl ir kaip tai apskaičiuota. Jis pabrėžė, jog toks didinimas pažeistų verslo konkurencingumą, tą labiausiai pajustų regionai ir mažos įmonės. Jis apibendrino sakydamas, kad esant tokiam požiūriui į partnerius, darbdavių organizacijos nesutinka su pasiūlymu.

Ingos Ruginienės nuomone, Vyriausybė šį kartą elgiasi sąžiningai, nes, jei yra matoma, kad galima nustatyti didesnę dydį, galėjo ją nustatyti ir nediskutuoti Trišalėje taryboje. Mano, kad toks žingsnis turėtų būti vertinamas teigiamai.

Evalda Šiškauskienė kalbėjo apie minimalią Vyriausybės pagalbą viešbučių ir turizmo sektoriui. Ji teigė, kad dabar yra netinkamas laikas tokiam drastiškam MMA pakėlimui, nes, anot jos, smulkų verslą dėl MMA didinimo iki 730 eurų gali ištikti bankrotas.

Kęstutis Juknis sakė, kad Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“ išnagrinėjo pateikto pasiūlymo formą, bet ne turinį ir mano, kad yra žlugdomas socialinis dialogas bei klausė, kodėl taip yra elgiama. Sakė pasigedęs klausimo medžiagos, analitinių argumentų. Siūlė šiuo klausimu daugiau nediskutuoti nei profesinėms sąjungoms, nei darbdaviams.

Aleksandras Posochovas pritarė, kad šis pasiūlymas pirmiausiai turėjo būti pristatytas Trišalėje taryboje. Teigė matantis kompromisą dėl profesinių sąjungų pasiūlyto dydžio 750 eurų ir Vyriausybės siūlomo dydžio ir sakė esantis linkęs pritariti Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlymui.

Gediminas Norkūnas priminė, kad buvo taikoma Trišalėje taryboje sutarta formulė, o šis dydis pakoreguotas pagal naujausias Finansų ministerijos prognozes, įvertinant poveikį viešiesiems finansams ir lygiagrečiai vykstant deryboms dėl bazinio dydžio. Sakė prisiimantis priekaištus dėl pasiūlymo pateikimo formos.

Danas Arlauskas pasisakė apie tai, kad socialinis dialogas Lietuvoje blogėja ir visa Trišalė taryba dėl šio klausimo yra paaukjojama kaip atpirkimo ožys, tačiau nemano, kad reikia nutraukti socialinį dialogą su Vyriausybe. Pasisakė apie atlyginimų didėjimą viešajame ir privačiame sektoriuje. Sakė norintis matyti bendrą ekonomikos vystymosi raidą, išgirsti Vyriausybės nuomonę, kas bus daroma su atidėtais mokesčiais, kaip bus tiems, kurie vykdo individualią veiklą. Jo nuomone, Vyriausybės siūlymas yra politinis, siekiant sumažinti įtampą prieš rugsėjo 10 d. Jis siūlė grįžti prie neapmokestinamųjų pajamų dydžio norint didinti žmonių pajamas. Akcentavo, kad, jei būtų priimtas sprendimas didinti MMA, jo įsigaliojimas būtų atidėtas pusmečiui.

Kristina Nemaniūtė-Gagė, Lietuvos verslo konfederacijos atstovė, pasisakė, kad reiktų kalbėti ne apie konkrečius skaičius, bet apie tai, kad ne toks turėtų būti socialinis dialogas. Ji sakė, kad po diskusijų birželio mėnesį socialiniai partneriai nebuvo informuoti, kad vėl bus grįžtama prie šio klausimo. Teigė, kad Vyriausybė nori įtikti vienai grupei, nevertinama situacija situacijos regionuose bei versle po pandemijos. Pasisakė, kad, tokia diskusijų forma nėra socialinė partnerystė.

Kristina Krupavičienė kalbėjo apie tai, kad privačiame sektoriuje nėra socialinio dialogo, nėra kolektyvinių sutarčių, kai profesinės sąjungos ir darbdaviai patys galėtų susitarti ir pasiūlyti Vyriausybei sprendimus. Sakė, kad palaikytų Vyriausybės sprendimą, nes Vyriausybė pasielgė sąžiningai. Teigė, kad, jei formulė netinka, galima dėl to diskutuoti. Kalbėjo apie kainų augimą. Pasiūlė kalbėti ir kartu susitarti.

Inga Ruginienė išsakė Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos nuomonę sakydama, kad šis klausimas buvo apsprastytas LPSK valdyboje ir LPSK palaikytų siūlomą 730 eurų kompromisinį MMA dydį nuo 2022 m. sausio 1 dienos, nors LPSK matytų galimybes MMA didinti ir daugiau – iki 750 eurų. Kalbėjo apie darbdavių nenorą didinti atlyginimų.

Vytautas Šilinskas pabrėžė, jog Vyriausybė mano, kad reikia diskutuoti su socialiniais partneriais. Viceministras pabrėžė, kad Vyriausybės pasitarime buvo priimtas tik protokolinis sprendimas ir suteiktas įgaliojimas siūlyti šį MMA dydį. Pasisakė apie riziką eksportuojančiam sektoriui, tačiau pabrėžė, kad šio argumento iš darbdavių pusės neišgirdęs. Kalbėjo, kad Lietuvos bankas didelės grėsmės nežvelgia, nes šiame sektoriuje mokami didesni atlyginimai nei MMA. Dar kartą akcentavo teigiamą MMA didinimo poveikį ekonomikai ir prašė pritarti siūlymui.

Ričardo Sartatavičiaus nuomone, socialinis dialogas turėtų būti toliau vystomas. Kalbėjo apie įmonių konkurencingumą, taip pat apie tai, kad ateityje turėtų būti peržiūrima formulė ir reikėtų remtis ne Finansų ministerijos VDU prognozėmis, bet santykiu, skaičiuojamu pagal faktinius duomenis.

Gediminas Norkūnas pabrėžė, kad šis sprendimas nebuvo politinis, o buvo pritaikyta formulė, kuri nebuvo pakeista. Taip pat jis informavo, kad rugsėjo 29 d. vyks mokesčių darbo grupės posėdis, kuriame bus keliamas klausimas dėl neapmokestinamųjų pajamų dydžio didinimo.

Evalda Šiškauskienė klausė, ar buvo atlikta analizė, kaip MMA didinimas paveiks maitinimo ir apgyvendinimo sektorių, smulkųjį verslą.

Ričardas Garuolis kalbėjo apie ekonominius rodiklius, apie augančias vartojimo kainas. Išsakė nuomonę, kad Finansų ministerijos prognozės yra konservatyvios. Kalbėjo apie turizmo ir apgyvendinimo sektorių, sakydamas, kad MMA padidinimas ne sukels smulkaus verslo bankrotą, bet padidins pajamas. Teigė, kad didinant MMA, kyla ir kiti atlyginimai ir taip didinamas vartojimas, atsigauna ekonomika. Informavo, kad profesinė sąjunga „Solidarumas“ palaiko Vyriausybės siūlymą.

Kęstutis Juknis pritarė pozicijai, kad darbdaviams ir profsajungoms reikia rasti būdų, kaip kartu kalbėtis ir diskutuoti, kad būtų kuo mažiau netikėtų politikų sprendimų. Išsakė nuomonę, kad Vyriausybė negerbia socialinių partnerių, sakė, kad „Sandrauga“ yra įsižeidusi dėl Trišalės tarybos nustūmimo į šoną. Siūlė pritari bendram pareiškimui, kad Vyriausybė šitaip elgtis negali.

Sigitas Gailiūnas kalbėjo apie pirmininkaujančiojo poziciją, siūlė nekritikuoti ir neįžeidinėti verslo. Kalbėjo apie įtemptą Lietuvos įmonių konkurenciją su Vakarų Europos šalių įmonėmis. Pasisakė, kad pritaria dėl NPD kėlimo, kalbėjo apie grandininę reakciją pakėlus MMA ir verslui tenkantį krūvį. Pabrėžė, kad toks Vyriausybės žingsnis, kai nuspręsta vienašališkai, yra nekorektiškas ir taip neturėjo būti.

Vytautas Šilinskas atsakė, kad buvo vertinama įtaka ne atskiriems sektoriams, o bendrai Lietuvos ekonomikai, o jei yra sektoriaus ypatumų, yra galimybė sudaryti sektoriaus kolektyvinę sutartį. Mano, kad šis sprendimas bus geras socialinio dialogo paskatinimas, sakydamas, kad jei darbdaviai ir profsajungos nesusitaria, Vyriausybė yra laisva spręsti. Kalbėjo, kad svarstant šį klausimą kitais metais, galbūt bus didesnė paskata susitarti. Taip pat pasisakė, kad MMA didinimas yra vienas iš būdų paskatinti didinti produktyvumą. Kalbėjo apie esančią didelę pajamų nelygybę Lietuvoje.

Danas Arlauskas atkreipė dėmesį į kelis svarbius dalykus, sakydamas, kad reikia kalbėti apie visumą plačiau: jis pateikė Estijos pavyzdį, kai MMA yra didesnė, bet perkamoji galia – mažesnė; taip pat apie išsakytą Tarptautinio valiutos fondo nuomonę, kad ekonomika Lietuvoje perkaista, o didinant MMA, anot Dano Arlausko, ji dar labiau perkais; bei apie tai, kad atlyginimų didėjimas yra susijęs su skola, kuri pasiekė beveik 60 procentų.

Rūta Skyrienė sakė, kad nors asociacija „Investors‘ Forum“ palaikydavo atlyginimų didinimo sprendimus, bet šį kartą solidarizuojasi su kitais iššūkius patiriančiais darbdaviais ir teigė nepritarianti dabartiniam Vyriausybės siūlymui. Pasak jos, verslas yra nustebeš dėl to, kaip Vyriausybė pateikė savo siūlymą, tai yra smūgis socialiniam dialogui. Ji pritarė minčiai, kad MMA padidinimas yra mokesčių padidinimas, todėl siūlė, kad didesnė MMA galbūt galėtų įsigalioti po šešių mėnesių, o ne nuo sausio 1 dienos, nes verslui reikia pasiruošti. Pabrėžė, kad MMA didinimas sudaro spaudimą kitų atlyginimų augimui, todėl šis procesas turėtų būti visiškai depolitizuotas. Siūlė, kad tai turėtų būti užfiksuota Vyriausybės nutarime, kur yra formulė ar kitame dokumente, o taip pat iki užfiksavimo laikytis nustatytos formulės ir neperžiūrinėti, neskaičiuoti dydžio periodo viduryje. Apibendrindama sakė, kad darbdavių pusė nepritars šiuo metu pasiūlytam dydžiui.

Inga Ruginienė priminė šio klausimo svarstymo Trišalėje taryboje chronologiją ir paprašė Trišalės tarybos šalis pateikti savo nuomonę, ar pritaria Vyriausybės siūlymui nuo 2022 metų nustatyti 730 eurų MMA dydį.

Ričardas Sartatavičius informavo, kad darbdavių pusė nepritaria šiam pasiūlymui.

Inga Ruginienė sakė, kad Vyriausybės atstovai pritaria, nes tai yra Vyriausybės siūlymas. Taip pat ji informavo dėl profesinių sąjungų pozicijos – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija ir Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ pritaria Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktam siūlomam minimalios mėnesinės algos 730 eurų dydžiui 2022 metams bei paklausė profesinės sąjungos „Sandrauga“ nuomonės.

Kęstutis Juknis sakė, kad nėra jokio pritarimo ar nepritarimo, o sprendimas jau yra priimtas be socialinių partnerių. Pabrėžė, kad šios dienos posėdyje nebuvo klausimo svarstymo, nebuvo jokios medžiagos, o tik viceministro pristatytos skaidrės. Jo nuomone, negalima priimti nutarimo, kai jis jau yra priimtas. Taip pat akcentavo, kad ir toliau yra ginčijamas esamas pirmininkavimas Trišalei tarybai.

Inga Ruginienė sakė, kad, kol Vyriausybė dar nėra yra nepriėmusi sprendimo, o tik nusprendusi, su koku pasiūlymu ateiti į Trišalę tarybą, yra logiška, kad Trišalė taryba teikia savo išvadą naujam pasiūlymui.

NUTARTA. Fiksuoti atskiras nuomones dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlomo minimalios mėnesinės algos 730 eurų dydžio 2022 metams:

1. Darbdavių organizacijų atstovai nepitaria siūlomam minimalios mėnesinės algos 730 eurų dydžiui 2022 metams.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos ir Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ atstovai pritaria siūlomam minimalios mėnesinės algos 730 eurų dydžiui 2022 metams.

4. Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ atstovai nepateikė pozicijos šiuo klausimu, nes, jų nuomone, Lietuvos Respublikos Vyriausybė jau priėmė sprendimą dėl minimalios mėnesinės algos dydžio didinimo iki 730 eurų 2022 metams, neišklausiusi socialinių partnerių pozicijos.

Posėdžio pirmininkė

Inga Ruginienė

Posėdžio sekretorė

Valda Pranckuvienė

